

Magyar Képzőművészeti Egyetem

Etikai Kódex

Tartalomjegyzék

Preambulum	1
I. Az etikai kódex hatálya	2
II. Általános rendelkezések	2
III. Az Egyetem vezető beosztású polgáira vonatkozó követendő magatartásformák	4
IV. Az Egyetem döntéshozó testületeinek tagjaira vonatkozó követendő magatartásformák	4
V. Az intézmény és szervezeti egységei képviselőjében megjelenő alkalmazottakra vonatkozó követendő magatartásformák	5
VI. Az oktatói és a nem oktatói munkakörben foglalkoztatott munkavállalókra vonatkozó követendő magatartásformák	5
A nem oktatói munkakörben dolgozó munkatársakra vonatkozó elvárások	8
VII. A hallgatókra vonatkozó etikai elvárások	8
VIII. Az etikai szabályok megsértésének tipikus esetei	9
IX. Etikai Bizottság	10
X. Záró rendelkezések	13

A Magyar Képzőművészeti Egyetem Szenátusa a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény, valamint az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseinek megfelelően a Magyar Képzőművészeti Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) Etikai Kódexét (a továbbiakban: Kódex) a következőkben határozza meg:

Preambulum

A Magyar Képzőművészeti Egyetem szükségesnek tartja, hogy meghatározza az egyetemi polgárokkal szemben támasztható erkölcsi követelményeket, ezáltal hozzájáruljon a harmonikus emberi együttélés és a szakmai munkát segítő környezet megteremtéséhez, az Egyetem értékteremtő hagyományainak ápolásához. Az Etikai Kódex az Egyetem morális önszabályozásának dokumentuma, amely az Egyetem polgáira vonatkozik. Alapja az általuk elfogadott – az Egyetem célkitűzéseinek és a társadalomban betöltött szerepének megfelelő – értékrendszer. Ennek erkölcsi vonatkozásait, a belőle származó jogokat és kötelezettségeket

rögzíti az Etikai Kódex, mely a magatartási irányelveket, mint normákat deklarálja, ekként biztosítja, hogy az egyetem polgárai munkájukat etikai értelemben is rendezett közegben végezzék.

Az Etikai Kódex olyan területeken is megfogalmaz elvárásokat, amelyekről jogi dokumentumok, szervezeti, működési, tanulmányi és egyéb szabályzatok is rendelkeznek; tekintettel van olyan problémákra is, melyek etikai vonzataik okán kizárólag jogi eljárásokkal nem oldhatók meg. Egyszersmind rögzíti azt is, hogyan kerül át – indokolt esetben – egy etikai probléma a jogalkalmazás területére. Polgárai számára az Egyetem minden esetben védelmet nyújt az Etikai Kódexben foglalt jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során.

I. Az etikai kódex hatálya

A Kódex személyi hatálya kiterjed az Egyetem minden polgárára (a hallgatókra, valamint az oktatói és nem oktatói munkakörben foglalkoztatott munkavállalókra, illetve munkavégzésre irányuló tevékenységet más jogviszonyban végző személyekre) tekintet nélkül állampolgárságukra, valamint arra, hogy milyen képzési formában vagy oktatási nyelven folytatják tanulmányaikat, illetve milyen minőségben, beosztásban dolgoznak. A Kódex tárgyi hatálya az etikai elvekre, elvárásokra és az etikai vétségekre, valamint az ezzel kapcsolatos eljárásra terjed ki.

II. Általános rendelkezések

Az Etikai Kódex az egyetem polgáira vonatkozó, társadalmi közmegegyezésen alapuló, általános emberi értékeket kifejező normákat fogalmaz meg. Ezért etikus magatartásnak – a kódex által érintett kérdésekben – az tekinthető, amely a kódexben megfogalmazott elvárásokkal összhangban áll. Etikai vétséget követ el, aki – szándékosan vagy gondatlanságból – megszegi az Etikai Kódexben megfogalmazott elvárásokat.

Etikai vétségnek minősül minden olyan szóban vagy tetteleg megvalósuló, az Egyetem polgárai által – szándékosan vagy gondatlanságból – megvalósított magatartás, amely az Etikai Kódexben megfogalmazott alapelvekkel és normákkal ellentétes, azok érvényesülését korlátozza vagy megakadályozza.

Általános magatartási szabályok

- 1) Minden egyetemi polgár köteles az etikai szabályokat betartani. Az Egyetem polgára és az Egyetem érdekköréhez tartozó, céljait támogató személy elvárhatja emberi méltósága és alapvető jogai tiszteletben tartását, egyúttal kötelessége is másokkal szemben ugyanezt gyakorolni.
- 2) Az egyetemi polgárnak lojalitást kell tanúsítania az Egyetem, továbbá annak szervezeti és minden polgára iránt. Ennek körében törekednie kell az intézmény közmegebecsülésének megóvására és növelésére, tartózkodnia kell minden olyan megnyilvánulástól és magatartástól, ami az Egyetem tekintélyének csorbítására alkalmas.

- 3) Az egyetemet érintő konkrét ügyekről minden egyetemi polgár csak felelősségteljes módon nyilatkozhat. Etikai kötelesség fellépni az olyan megnyilvánulásokkal szemben, amelyek az egyetemet indokolatlanul negatív színben tüntetik fel.
- 4) Az egyetem elvárja polgáraitól a tisztességtelen, illetve jogtalan előnyök visszautasítását. Bármely jogosulatlan előny közvetlen vagy közvetett módon történő kérése, felajánlása vagy elfogadása méltatlan az egyetemi polgárokhoz, ezért súlyos etikai vétség.
- 5) A tanár és a hallgató között nem egyenrangú viszony áll fenn, ezért az egyetem közössége az egyetemi évek alatt fennálló párkapcsolatot nem helyesli. Ha mégis elkerülhetetlen a kapcsolat létrejötte, úgy szigorúan óvni kell a csoport/osztály közösségi érdekeit.
- 6) Az Egyetem elkötelezett a szabad véleménynyilvánítás, a tanulás, az oktatás és kutatás szabadsága iránt. Ezzel összefüggésben:
- a) az egyetemi polgárok az intézményen belül pártpolitikai tevékenységet nem végezhetnek,
 - b) a tanórákon oktatóknak és hallgatóknak egyaránt tartózkodniuk kell a pártpolitikai megnyilatkozásoktól;
 - c) politikai szerepvállalás esetén az egyetemi polgárnak ügyelnie kell arra, hogy
 - politikai tevékenységét időben és térben határozottan elkülönítse hallgatói, oktatói és kutatói státuszától;
 - ne keltse azt a képzetet, hogy az Egyetem elkötelezett valamely párt vagy politikai irányzat mellett;
 - ne csatlakozzon olyan csoporthoz, irányzathoz, mozgalomhoz, amelynek célja, tevékenysége ellentétes az Egyetem Küldetésnyilatkozatában megfogalmazott célokkal és értékekkel.
- 7) Az egyetemi polgárok erkölcsi kötelessége az alkotó kritika és az Egyetem életében előforduló hibák, visszasságok elleni fellépés. Ennek érdekében az Egyetem köteles biztosítani az egyetemi polgároknak az intézmény mindennapi életében, döntéseiben való szükséges mértékű, megbízható tájékozódás lehetőségét. Az egyetemi polgároknak javaslataik, panaszaik előterjesztése során az Egyetem szervezeti rendje szerinti szolgálati utat be kell tartaniuk.

Az Egyetem polgára

- 8) tevékenységét, magatartását meghatározó döntéseiben törekedjék a tárgyilagos megítélésre, kerülje el döntései meghozatala során az indokolatlanul előnyös vagy hátrányos elbírálást;
- 9) tevékenysége, munkája során óvja környezetét a szükségtelen károkozástól;
- 10) a rábízott munka- és egyéb eszközöket rendeltetésszerűen, az Egyetem szabályzatainak megfelelően, a károk megelőzésének szem előtt tartásával használja;
- 11) az erőszakos, sértő megnyilvánulások minden formáját utasítsa el, velük szemben lépjen fel;
- 12) alakítson ki munkatársaival – hallgatókkal, oktatókkal, kutatókkal, más alkalmazottakkal – segítő, jó viszonyt, amelynek alapja a kölcsönös tisztelet és bizalom;
- 13) alapvető jogait úgy gyakorolja, hogy ezzel mások jogait ne sértse;
- 14) szakmai előmenetele érdekében ne ajánljon fel és ne fogadjon el semmiféle (anyagi vagy egyéb természetű) szolgáltatást;
- 15) hallgató- és munkatársai, valamint az Egyetem érdekeit szem előtt tartva csak olyan feladat elvégzésére és olyan mértékben használja az egyetemi infrastruktúrát, amely munkavégzéséhez vagy tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez feltétlenül szükséges.
- 16) a tevékenysége során tudomására jutott vagy rábízott bizalmas információkat őrizze meg;

- 17) konfliktus esetén törekedjék békés megoldásokra, a konfliktus feloldására;
- 18) döntéseiben, magatartásában érvényesítse az Etikai Kódexben tükröződő elveket.

III. Az Egyetem vezető beosztású polgáraitra vonatkozó követendő magatartásformák

- 1) Az Egyetem vezető beosztású alkalmazottjától elvárható, hogy az általa irányított szervezetet (a jogi, gazdasági felelősségen túl) az Etikai Kódexben meghatározott erkölcsi követelmények figyelembe vételével vezesse. Ennek megfelelően:
 - a) döntéseit jól készítse elő, ennek során kérje ki és – lehetőség szerint – vegye tekintetbe beosztottjai véleményét;
 - b) beosztottjai szakmai feladatainak elvégzéséhez – a vonatkozó jogszabályok keretei között – a szükséges szabadságot és az önálló döntési kompetenciát biztosítsa;
 - c) törekedjék arra, hogy munkatársai számára a rájuk bízott feladatok elvégzéséhez szükséges információk és feltételek rendelkezésre álljanak;
 - d) törekedjék arra, hogy munkatársainak szakmai fejlődése és előmenetele folyamatos legyen, ehhez nyújtson erkölcsi támogatást;
 - e) munkatársait ne tüntesse fel rossz színben, mások erre való törekvéseit utasítsa vissza.
- 2) A vezető morális kötelessége, hogy a hatáskörébe tartozó ügyekben – kedvezmények vagy juttatások odaítélésekor, kitüntetési vagy jutalmazási javaslat tétele vagy odaítélése során, sem más jellegű döntéseiben – feljebbvalói helyzetével ne éljen vissza. Ennek megfelelően:
 - a) a vezető kötelessége, hogy biztosítsa beosztottjainak a teljes esélyegyenlőséget, a szükséges és lehetséges nyilvánosságot, különösen a pályázati, publikálási, tudományos minősítéssel összefüggő döntések során;
 - b) etikai vétség az alá-fölérendeltségi viszony magánérdekű kihasználása a munkaviszonnyal nem összefüggő helyzetekben is;
 - c) etikai vétségnek minősül a világnézeti befolyásolás a függelmi viszony kihasználása vagy akár az arra való hivatkozás révén.
- 3) A vezető beosztású munkatárssal szemben etikai elvárás, hogy a szervezeti egységében felmerülő szakmai problémák belső megoldását segítse elő, és munkatársait is erre biztassa.
- 4) A vezető döntéseit minden esetben az Egyetem és az általa vezetett szervezeti egység érdekeinek megfelelően hozza meg.
- 5) Az Egyetem minden vezető beosztású polgárától elvárható, hogy – a rendelkezésre álló források keretei között – gyarapítsa ismereteit, fejlessze vezetői képességeit.

IV. Az Egyetem döntéshozó testületeinek tagjaira vonatkozó követendő magatartásformák

- 1) Az Egyetem döntéshozó testületi tagjainak kötelessége az ülésekre felkészülni; minden tőlük telhetőt el kell követniük annak érdekében, hogy az Egyetem polgárainak életét, körülményeit befolyásoló döntések megalapozottak legyenek. Abban az esetben, ha a megalapozott döntés feltételei nincsenek biztosítva, a változtatás kezdeményezése erkölcsi kötelesség.

- 2) Az Egyetem döntéshozó testületeinek munkájában részt vevő alkalmazott kötelessége, hogy döntéshozó helyzetben a tényeket tárgyyszerűen mérlegelő, az általa képviselt közösség véleményét és érdekét tükröző álláspontot képviseljen, és tevékenységéről a képviselteket tájékoztassa.
- 3) A döntéshozó testületek tagjai a testületi szavazások alkalmával a képviseltek érdekeit kötelesek figyelembe venni.
- 4) A döntéshozó testületek tagjainak törekedniük kell arra, hogy az a személy, akiről döntés születik, szabályszerű, csak az adott eljárás szempontjait mérlegelő eljárásban részesüljön. Döntéshozói helyzetben tartózkodni kell az adott eljárás szempontjait figyelmen kívül hagyó külön megállapodásoktól, alkutól vagy egyéb, a szavazást befolyásoló körülménytől. Etikai vétség az ilyen szavazás kezdeményezése, az erre történő felszólítás vagy az erre való kényszerítés, de etikai vétség ennek elfogadása is.

V. Az intézmény és szervezeti egységei képviseletében megjelenő alkalmazottakra vonatkozó követendő magatartásformák

- 1) Az Egyetem és szervezeti egységeinek képviseletében megjelenő munkatársak kötelesek figyelembe venni, hogy az Egyetem elsődleges feladata az *alkotás*, az oktatás és a művészeti/tudományos kutatás.
- 2) Az Egyetem és szervezeti egységeinek képviseletében megjelenő munkatársak kötelessége, hogy döntéseik, nyilatkozataik következményeit felelősen mérlegeljék.
- 3) Az Egyetem és szervezeti egységeinek képviseletében megjelenő munkatársak kötelessége, hogy az előre megadott időpontokban, félfogadási időben a szakmai, oktatási ügyekben hozzájuk forduló hallgatókat, oktatókat, nem egyetemi polgárokat, más intézmények munkatársait hatékony, pontos és gyors tájékoztatással, ügyintézással segítsék. Ha a felmerült problémák nem tartoznak a hatáskörükbe, tájékoztassák a hozzájuk fordulókat, hogy az adott ügyben az Egyetemen mely szervezeti egység vagy személy jár el.
- 4) Az Egyetem és szervezeti egységeinek képviseletében megjelenő munkatársak elvárhatják, hogy a munkájuk elvégzéséhez szükséges tájékoztatást az egyetemi polgárok részéről megkapják. Az egyetemi polgárok etikai kötelessége a hatékony képviselet feltételeinek biztosítása.
- 5) Jelen fejezet rendelkezései az Egyetem és szervezeti egységeinek képviseletében a közösségi médiában megjelenő munkatársakra is vonatkoznak.

VI. Az oktatói és a nem oktatói munkakörben foglalkoztatott munkavállalókra vonatkozó követendő magatartásformák

Az oktatói munkakörben dolgozó munkatársakra vonatkozó elvárások

- 1) Az oktató felelőssége, hogy olyan munkakört, feladatot vállaljon el, amelynek megoldására szakmailag felkészült;
- 2) kövesse szakterülete fejleményeit és azokat építse be oktatói munkájába;
- 3) folyamatosan fejlessze ismeretei átadásának módszereit;

- 4) tartózkodjék attól, hogy bármelyik hallgatója személyét, tevékenységét, eredményeit lealacsonyító, megszegyenítő, megalázó módon értékelje;
- 5) csak olyan külső munkát, megbízást vállaljon el, csak olyan – munkakörön túli – tevékenységet végezzen, amely az Egyetem érdekeit nem sérti;
- 6) erkölcsileg is elvárható módon köteles kerülni az összeférhetetlenséget eredményező helyzeteket.

Összeférhetetlenség

- 7) Az összeférhetetlenség szabályait jelen alfejezet szerint akkor kell alkalmazni, ha más szabályzat szigorúbb vagy részletesebb szabályt nem határoz meg.
- 8) Összeférhetetlenség áll fenn, ha az oktató olyan – vele rokoni, baráti kapcsolatban lévő, esetleg személyes konfliktusban álló – hallgatót vizsgáztat, minősít, értékel, akivel szemben elfogulatlan megítélés tőle nem várható el. Az összeférhetetlenséget jelezni kell a közvetlen munkahelyi vezetőnek, aki gondoskodik a vizsgáztatásról, más vizsgáztató vagy bizottság kijelöléséről.
- 9) Összeférhetetlenség áll fenn, ha valaki külső funkciója, intézményen kívüli alkalmazása vagy megbízása révén saját megbízója lesz. Az ilyen összeférhetetlenségi helyzetet haladéktalanul meg kell szüntetni.
- 10) Összeférhetetlen és etikailag súlyosan kifogásolható, ha felettesnek a beosztottjával, az oktatónak a hallgatójával kialakult párkapcsolata révén erkölcsi, jogi normát – vagy más érdekeit – sértő döntés születik. Ilyen esetben az érintett oktató, kutató köteles a kapcsolat tényét közvetlen munkahelyi felettesével közölni, aki gondoskodik arról, hogy az érintett oktató, kutató ne vehessen részt a partnerét (is) érintő döntésekben. A munkahelyi vezető szigorú erkölcsi kötelessége a rábízott információ titokban tartása.

Az oktatói tevékenységgel összefüggő etikai elvárások

- 11) Az oktató a becsületes és a tisztességes szakmai tevékenységhez szükséges feltételek megteremtését – ésszerű keretek között – elvárhatja az Egyetem vezetőitől;
- 12) elvárhatja, hogy munkahelye ne akadályozza – a foglalkoztatási tervvel összhangban lévő – szakmai képezésének megszerzését, folyamatos továbbképzésének lehetőségét.
- 13) Az oktatónak törekednie kell arra, hogy az általa művelt diszciplína fejlődését figyelemmel kísérje, annak eredményeihez maga is hozzájáruljon, továbbá, hogy birtokában legyen az átadáshoz szükséges módszereknek.
- 14) Az oktató a rábízott oktatói feladatot a legjobb képességei szerint végezze el, és kövessen el minden tőle telhetőt, hogy hallgatói a leghatékonyabban sajátítsák el a tantárgy körébe tartozó korszerű ismereteket.
- 15) A felelősségteljes szakmai tevékenység során elvárható, hogy az oktató
 - a) az általa meghirdetett tanórát megbízási vagy munkaszerződésének, kinevezésének és a vonatkozó szabályzati előírásoknak megfelelően – különlegesen indokolt és igazolt esetektől (például betegség, kiküldetés) eltekintve – maga tartsa meg, azon meghívott vendégelőadó jelenléte esetén is – lehetőség szerint – vegyen részt;
 - b) a tanórát a megadott helyen és időpontban, késés nélkül – megbízási vagy munkaszerződésének, kinevezésének és a vonatkozó szabályzati előírásoknak megfelelően – kezdje meg, és az előírt időben fejezze be;
 - c) az előre meghirdetett tananyagot adja le, továbbá az esetleges tanrendi változásokról a hallgatókat és közvetlen felettesét megfelelő módon és időben tájékoztassa;

d) a kurzus során tegyen meg minden, az adott körülmények között tőle elvárhatót a hallgatók számonkérésre történő felkészítése érdekében;

e) már a szemeszter kezdetekor tegye a hallgató számára világossá, hogy a számonkéréskor milyen típusú és szintű teljesítményt vár el.

16) Az oktatóknak fokozott figyelmet kell fordítaniuk a korrekt és etikus számonkérésre. Az Egyetem ennek érdekében minden oktatójával, az oktatásban és számonkérésben résztvevő alkalmazottjával szemben alapvető szakmaetikai elvárásként fogalmazza meg az alábbiakat:

a) A vizsgakövetelményeket a félév elején egyértelműen közzé kell tenni. Súlyos etikai vétség, ha az oktató nem az előre meghirdetett anyagot kéri számon.

b) A tantárgyi követelmények megállapításakor kerülni kell a szélsőségeket. A tananyag terjedelmének meghatározásakor figyelembe kell venni a tárgyak kreditértékeit és a más tárgyak keretében leadott ismeretanyagot.

c) Az oktatók etikai vétséget követnek el, ha szakmai, tantárgyi indok nélkül saját műveiket azért teszik kötelezővé, hogy azokat a hallgatók megvásárolják. Hasonlóan etikai vétség minden olyan oktatói magatartás, amely a hallgatói számonkérést (akár közvetett formában) anyagi haszonszerzéssel köti össze.

d) Etikai vétségnek minősül, ha a szóbeli vizsgán a vizsgázón és az oktátón kívül plusz egy személy – például a következő felkészülő hallgató – nincs jelen.

e) A vizsgákon szigorú és személyfüggetlen következetességgel kell őrködni a számonkérés tisztaságán. Nem vizsgáztathat olyan oktató, akit – akár pozitív, akár negatív – elfogultság terhel. A számonkéréskor ügyelni kell arra, hogy a becsületes hallgatók ne szenvedjenek hátrányt azért, mert valamely társuk esetleg visszaélést követ el.

f) Az értékelés nyilvános és egységes szempontok szerint, elfogulatlanul történjék. A műtermi gyakorlatoknál – az osztályt vezető tanár döntési jogkörének megtartása és figyelembevétele mellett – konzulens művésztanár bevonása ajánlott.

g) A vizsgázó tudomására kell hozni az értékelés indokait és az elvárt helyes választ, ha a hallgató ezt kéri. A vizsga és zárthelyi dolgozatok értékelését – erre vonatkozó hallgatói igény esetén – indokolni kell, a kijavított dolgozatot az érintettnek meg kell mutatni.

h) Az érdemjegyet az oktátónak úgy kell kezelnie, hogy a hallgató neve és érdemjegye – a hallgató kifejezett hozzájárulásától eltekintve – a nyilvánosság előtt összekapcsolva ne jelenjen meg, illetéktelen személy által ne legyen hozzáférhető.

17) Ha az oktató művészeti és tudományos eredményeivel a – szakmai vagy szélesebb – nyilvánosság elé áll, diszciplínájának elfogadott közzétételi szokásai, írott és íratlan szabályai szerint járjon el. Egyértelműen világossá kell tennie, hogy a vizsgált kérdések megválaszolásához mennyi a saját és mennyi más kutatók hozzájárulása. Azoknak a *közreműködőknek*, akiknek munkája szükséges volt a publikáció, illetve a tudományos eredmény létrejöttéhez, ám hozzájárulásuk nem volt meghatározó, a szerző köszönetnyilvánítással tartozik.

18) Az Egyetem olyan oktatója vagy művésze, aki tudományos/művészeti munkája során kutatási eredményeket valódi kutatás nélkül állít elő; aki saját vagy más kutatásának eredményeit meghamisítja, továbbá aki más gondolatát, állítását – megfelelő hivatkozás nélkül – sajátjának tünteti fel, a szerzői jogi jogsértésen túl súlyos etikai vétséget is elkövet.

A nem oktatói munkakörben dolgozó munkatársakra vonatkozó elvárások

19) A hallgatói ügyintézésben részt vevők erkölcsi kötelessége az udvarias, konstruktív, segítő hozzáállás. Munkájukat a hallgatók és az Egyetem közötti hatékony együttműködésre tekintettel végezzék.

20) Az egyéb szellemi és fizikai munkát végző dolgozókkal szemben nemcsak munkaköri, hanem etikai követelmény is az Egyetem érdekeinek megfelelő, az alaptevékenységet segítő gyors, hatékony és szakszerű munkavégzés.

VII. A hallgatókra vonatkozó etikai elvárások

1) Az Egyetem hallgatójának etikai jogosultsága, egyben erkölcsi kötelessége a becsületes és tisztességes szakmai tevékenység végzése, a leendő hivatásra való felkészülés. Az ehhez szükséges feltételek megteremtését elvárhatja az Egyetemtől, az Egyetem alkalmazottaitól, illetve hallgatótársaitól.

A hallgatói képviselőkre vonatkozó külön rendelkezések

2) A hallgatók választott tisztségviselőivel szembeni etikai elvárás, hogy az Egyetem testületeinek üléseire alaposan felkészüljenek, és – a napirendre vett kérdésekben – a hallgatók széles körében lehetőség szerint előzetesen tájékozódjanak.

3) A hallgatói érdekképviselők a testületi szavazásokról, állásfoglalásokról – szükség szerint az indokok megjelölésével – kötelesek tájékoztatni a hallgatói közösséget.

4) A hallgatói érdekképviselő tisztségviselőit az érdekképviselői tevékenység keretében kifejtett tevékenységük következményeként semmiféle hátrány nem érheti.

A hallgatók etikai kötelezettségei

5) A hallgatótól elvárható, hogy az előírt foglalkozásokon, számonkéréseken felkészülten és a meghatározott időben, pontosan jelenjen meg.

6) A hallgatók önállóan vagy csoportosan megoldandó feladataikat, illetve tanulmányi kötelezettségeiket, saját gondolataikat, munkáikat felhasználva, más szerzőktől származó gondolatokat megfelelő hivatkozással ellátva teljesítsék.

7) A hallgatóra vonatkozó általános etikai elvárás, hogy tanulmányi kötelezettségei teljesítése, valamint a számonkérés során ne vegyen igénybe meg nem engedett segédeszközöket.

8) A hallgató morális kötelezettsége, hogy segítse társai, a többi hallgató munkáját, tanulmányi előmenetelét. E kötelezettségét szegi meg az a hallgató, aki

a) megváltoztatja, megsemmisíti vagy visszatartja egy másik hallgató írott vagy más jellegű szakmunkáját, amely annak tanulmányi és szakmai előmenetelét szolgálja;

b) egy másik hallgató számára megnehezíti, vagy éppen lehetetlenné teszi, hogy tanulmányi előmenetele érdekében megfelelő információhoz jusson, vagy más módon akadályozza tudományos-szakmai előmenetelében;

c) tanulást segítő eszközt (könyvtári könyvet, folyóiratot, hangzó- vagy képi anyagot stb.) megcsonkít vagy bármi más módon hozzáférhetetlenné tesz;

d) egy másik hallgató tanulmányaihoz szükséges, számítógépen feldolgozható formában tárolt adatokat megváltoztat, megsemmisít vagy hozzáférhetetlenné tesz.

- 9) Az egyetemi polgárnak az egyetemi és azon kívüli kapcsolatokban, az oktatással kapcsolatos és tanulmányon kívüli élethelyzetekben egyaránt törekednie kell az intézmény közmegebecsülésének megóvására és erősítésére, következőképpen tartózkodnia kell minden olyan tevékenységtől, ami az Egyetem tekintélyének csorbítására alkalmas. Az ettől eltérő magatartás – ha súlyosabban nem minősíthető – etikai vétségnek minősül.
- 10) Kíváncos, hogy a hallgatók egymás közötti konfliktusait és érdekellentéteiket kulturáltan, békésen rendezzék. Nem kifogásolható, ha a vitában álló felek egyetértőleg és együttesen kérik vitájuk rendezéséhez olyan oktató segítségét vagy tanácsát, akinek véleményét mindketten elfogadják.
- 11) A hallgatótól elvárható, hogy véleménynyilvánítása – például az oktatói munka véleményezése során – megfontolt, elfogulatlan legyen.
- 12) Az Egyetem a végzett hallgatóitól elvárja, hogy segítsék egykori iskolájukat szolidaritásukkal, alkotó kritikájukkal, szellemi hozzájárulásukkal. Az Egyetem ennek érdekében megteremti a folyamatos kapcsolattartás feltételeit.
- 13) Az V. fejezet rendelkezései az Egyetem képviselőjében megjelenő hallgatókra is vonatkoznak.

VIII. Az etikai szabályok megsértésének tipikus esetei

Jelen alfejezet az etikai vétségek példatárát tartalmazza. Minden, ezen alfejezetben szabályozott tényállás etikai vétség, azonban minden – itt nem szabályozott – magatartás is etikai vétségnek minősül, amennyiben az Egyetem jelen Etikai Kódexében rögzített elvet sért.

Hátrányos megkülönböztetés (diszkrimináció)

Súlyos etikai vétségnek minősül mind a közvetlen, mind a közvetett hátrányos megkülönböztetés.

- 1) A közvetlen hátrányos megkülönböztetés olyan magatartás, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport – valós vagy vélt neme, faji hovatartozása, bőrének színe, etnikai csoporthoz való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága vagy apasága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása, vagyoni helyzete, foglalkoztatási jogviszonya, érdekképviselőhöz való tartozása, egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője miatt – kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.
- 2) Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül a közvetlen diszkriminációnak nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a **X. pontban** meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.

Munkahelyi (vagy szexuális) zaklatás

A büntetőjogi kategórián túlmenően etikai vétségnek is minősül, ha valaki rendszeresen vagy tartósan mást háborgat abból a célból, hogy megfélemlítse, megszegyenítse vagy magánéletébe, mindennapi életvitelébe, munkavégzésébe önkényesen beavatkozzon.

Súlyos etikai vétséget követ el, aki egy másik egyetemi polgár nembeli integritását vagy intim szféráját megsérti.

Szexuális zaklatásnak minősül minden olyan, a nemmel, illetve a nemiséggel kapcsolatos cselekmény (testi érintés, kihívó, ráutaló magatartás), szóbeli megjegyzés vagy írásbeli közlés, amelyet az elszenvető személy sértőnek érez, és az általános megítélés szerint indokoltan annak érezhet. Aki magával vagy környezetével szemben ilyet tapasztal, jogosult az ellenérzését határozottan kifejezésre juttatni, panaszt tenni.

Közösségellenes magatartás

Az egyetemi és azon kívüli kapcsolatokban, az oktatással kapcsolatos és a tanulmányokon kívüli élethelyzetekben egyaránt tartózkodni kell a rendbontástól, a mások tulajdonának megkárosításától, és mindennemű jogsértéstől.

Hírnévrontás

Az Egyetem minden polgárának törekednie kell az intézmény jó hírének, tekintélyének megóvására. Tartózkodnia kell minden olyan megnyilvánulástól, amely sérti az Egyetem érdekeit. Súlyos etikai vétségnek minősül minden olyan, bizonyítékokkal alá nem támasztott nyilvános közlés vagy híresztelés, amely az Egyetemet vagy annak bármely szervezeti egységét, illetőleg egyetemi polgárokat etikailag kifogásolható magatartással vagy ilyen cselekmény elkövetésével gyanúsít, különös tekintettel arra, hogy az ilyen híresztelés alkalmas az Egyetem és polgárai jó hírének csorbítására és érdekeinek megsértésére.

Megtévesztés

Az az egyetemi polgár, aki hivatali jogállásánál, hallgatói jogviszonyánál fogva más tévedésbe ejt, tévedésben tart, etikai vétséget követ el. Az elkövetővel szemben etikai eljárás kezdeményezhető.

Korrupció, vesztegetés

Az Egyetem polgárai nem kényszeríthetnek ki anyagi vagy más egyéb szolgáltatást. Tanulmányi, illetve szakmai előmenetel (például jó érdemjegy, előnyös pozíció stb. megszerzése) érdekében nem ajánlhatnak fel, nem kérhetnek és nem fogadhatnak el anyagi vagy egyéb más szolgáltatást.

Hamis vád

Aki más az Egyetem, illetve az Etikai Bizottság előtt etikai vétség elkövetésével hamisan vádol, illetőleg más ellen etikai vétségre vonatkozó koholt bizonyítékot mutat fel, etikai vétséget követ el.

IX. Etikai Bizottság

- 1) Az Etikai Kódex elfogadásával az Egyetem arra törekszik, hogy az etikai normák érvényesítésével is segítse fenntartani az Egyetem erkölcsi, szakmai és intézményi integritását. Az Egyetem e tevékenységét az Etikai Bizottság útján gyakorolja.
- 2) Az Etikai Bizottság feladatai:

- a) a bejelentés alapján, eljárás során eldönti, hogy az etikai vétség megvalósult-e, vagy sem;
 - b) etikai vétség megvalósulása esetén ajánlást tesz a további eljárás természetére vonatkozóan;
 - c) az Etikai Bizottság jogosult első fokon eljárni az Egyetem polgárait érintő etikai, erkölcsi vonatkozású ügyek feltárásában;
 - d) Az Etikai Bizottság biztosítja a különleges eljáráshoz szükséges személyi feltételeket.
- 3) Az Etikai Bizottság a bejelentéseket bizalmasan kezeli.

Összetétel

- 4) Az Etikai Bizottság négy főből álló testület, amelynek két oktatói, illetve egy nem oktatói munkakörben foglalkoztatott munkavállaló tagját – meghosszabbítható mandátummal – három évre a Szenátus választja. A hallgatói tagot egy évre a HÖK delegálja. A Bizottság elnökét a tagok az alakuló ülésen maguk közül szavazattöbbséggel választják.
- 5) Az Etikai Bizottság – a panasz tárgyától függően eltérő összetételű – három fős tanácsban jár el.
- 6) Az Etikai Bizottság a bejelentést követően Eseti Etikai Bizottságot alakít, amely a konkrét ügyben eljár.
- 7) A tanács egy tagja hallgatókat érintő kérdésekben hallgatói képviselő, oktatókat érintő kérdésben oktatói képviselő, nem oktatói munkakörben foglalkoztatott munkavállalót érintő ügy esetén nem oktatói munkakörben foglalkoztatott munkavállaló. Amennyiben a panasz az Egyetem hallgatóját, oktatóját, illetve nem oktatói munkakörben foglalkoztatott munkavállalóját is érinti, úgy a Bizottság olyan összetételű tanácsban jár el, hogy minden érintett képviselte biztosított legyen.
- 8) A tanács titkára a Kancellári Hivatalból kerül ki.

Az Etikai Kódexet sértő magatartás bejelentése

- 9) A bejelentésnek konkrétan kell lennie. A bejelentőnek meg kell jelölnie az etikai vétségen túl, az etikai normát sértő személy nevét, a cselekmény helyét és időpontját, valamint a rendelkezésre álló bizonyítékokat. A bejelentéshez űrlap is használható, ami a *Kódex 1. számú melléklete*.
- 10) A szóban tett bejelentést a bejelentést fogadó, aki az Etikai Bizottság tagja írásban rögzíti (ehhez igénybe vehetik az űrlapot is), amelyet a bejelentő és a bejelentést fogadó egyaránt aláír.
- 11) A bejelentő nevét és más személyes adatait a Bizottság az eljárása során titkosan kezeli.
- 12) Az Egyetem az igazságos eljárás lefolytatása érdekében névtelen bejelentés alapján nem indít eljárást.
- 13) Aki rosszhiszemű, megtévesztő bejelentésével etikai eljárást kezdeményez, ellene etikai vétség miatt eljárás indítható.

Az Etikai Bizottság eljárása

- 14) Az etikai eljárás elrendelésére az Etikai Bizottság elnöke jogosult.
- 15) Az Etikai Bizottság eljárása – bejelentést vagy hivatalos tudomásszerzést követően – az Etikai Bizottság elnökének kezdeményezése alapján indul. A bejelentést szóban vagy írásban (papír alapon vagy elektronikus úton) az Etikai Bizottság tagjához lehet benyújtani. Hivatalos tudomásszerzésen azt az időpontot kell érteni, amikor az etikai eljárás alapjául szolgáló cselekmény az eljárás elrendelésére jogosult személy tudomására jut.

- 16) A bejelentéstől számított 8 napon belül az Etikai Bizottság vizsgálatot indít és 30 napon belül zárt ülésen meghallgatást tart.
- 17) A meghallgatáson az Etikai Bizottság meghallgatja az ügyben érintett személyeket. A meghallgatásról a bejelentőt értesíteni kell.
- 18) Az Etikai Bizottság eljárásáról jegyzőkönyvet kell vezetni.

Az etikai eljárásban hozott döntés

- 19) Az etikai eljárásban az Etikai Bizottság az alábbi döntéseket hozhatja:
- a) megállapítja, hogy a panasz alaptalan és azt elutasítja,
 - b) megállapítja az etikai vétség megtörténtét, ezt határozatban rögzíti,
 - c) megállapítja az etikai vétség megtörténtét és az Egyetemen belül nyilvánosságra hozza a normasértés tényét,
 - d) megállapítja az etikai vétség megtörténtét és mediációs eljárás keretében lehetőséget ad arra, hogy a normasértés természetének megfelelő elégtételt a felek maguk állapítsák meg,
 - e) megállapítja az etikai vétség megtörténtét és kötelezi az etikai vétség elkövetőjét, hogy adjon a normasértés természetének megfelelő elégtételt a sértett számára,
 - f) megállapítja az etikai vétség megtörténtét és továbbítja az ügy súlyosságára tekintettel az ügy iratait az intézkedés tételére jogosultnak, a Fegyelmi Bizottságnak vagy a munkáltatói jogok gyakorlójának,
 - g) büntetőfeljelentést tesz, amennyiben súlyos normasértést állapít meg.
- 20) Az Etikai Bizottság döntését a kihirdetéstől számított 8 napon belül írásba foglalja, és azt az érintettekkel kézbesítés útján közli.

A mediációs eljárás

- 21) A mediációs eljárás önkéntes, mindkét érintett fél beleegyezése esetén választható.
- 22) A mediációs eljárás célja a köteleességszegéshez elvezető események feltárása, értékelése, ennek alapján a felek közötti konszenzusos megállapodás létrehozása a sérelem orvoslása érdekében.
- a) Amennyiben a mediációs eljárás résztvevői között létrejön a megállapodás, akkor a megállapodás teljesítéséig fel kell függeszteni az Etikai Bizottság további eljárását.
 - b) Ha nem sikerül megállapodni, vagy a kötelezettségszegő a megállapodásban rögzítetteket nem teljesíti, és a sértett emiatt kéri az eljárás folytatását, akkor az eljárást folytatni kell.
- 23) A mediációs eljárás levezetéséhez az Etikai Bizottság külső mediátort kér fel, melynek anyagi vonzatát az Egyetem köteles vállalni.

Jogorvoslat

- 24) Az Etikai Bizottság eljárásában hozott döntés ellen jogorvoslati kérelem nyújtható be.
- 25) A jogorvoslati kérelmet a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül írásban az Etikai Bizottságnál lehet előterjeszteni. Elbírálása hallgatók esetében a Hallgatói Jogorvoslati Bizottság, egyébként a munkáltatói jogok gyakorlójának hatáskörébe tartozik.
- 26) A jogorvoslati kérelem elbírálásához az Etikai Bizottság a jegyzőkönyveket a hatáskörrel rendelkező szerv vagy személy rendelkezésére bocsátja.
- 27) A jogorvoslati kérelem előterjesztésének a döntés, illetve az intézkedések végrehajtására halasztó hatálya van.
- 28) A jogorvoslati kérelmet a benyújtástól számított 30 napon belül el kell bírálni.

29) A jogorvoslati kérelem tárgyában a hatáskörrel rendelkező szerv vagy személy a következő döntést hozhatja:

- a) a kérelmet elutasítja,
- b) a döntést megváltoztatja,
- c) a döntést megsemmisíti, és a döntéshozót új eljárás lefolytatására utasítja.

30) A jogorvoslati kérelem tárgyában hozott döntéssel szemben további - intézményen belüli - rendes jogorvoslatra nincs lehetőség.

X. Záró rendelkezések

- 1) A Magyar Képzőművészeti Egyetem Szenátusa (év,hó,nap)-ei ülésén megtárgyalta és elfogadta az Etikai Kódexet.
- 2) Az Etikai Bizottság jogosult arra, hogy az Etikai Kódex tartalmának módosítására vonatkozó előterjesztéseket a Szenátusnak elfogadásra javasoljon.
- 3) Az Etikai Kódex nyilvános, annak szövegét hozzáférhetővé kell tenni az Egyetem minden polgára számára. Az Etikai Kódex megtalálható az Egyetem hivatalos honlapján.
- 4) Az Etikai Kódex **Xév X hó X napján** lép hatályba, mellyel egyidejűleg hatályát veszti az Egyetem által 2009. júniusában elfogadott Etikai Kódex. Rendelkezéseit a hatályba lépését követően indult etikai eljárásokban kell alkalmazni.